

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 204/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného KOVAL & spol., advokátska kancelária, s.r.o., Komenského 3, Banská Bystrica, proti rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 9C/169/2016 z 23. novembra 2022 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/36/2023 z 31. januára 2024 a postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu, a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/64/2024 z 26. novembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. februára 2026 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ako aj základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach. Sťažovateľ navrhuje zrušenie napadnutých rozsudkov krajského súdu a najvyššieho súdu a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie, ako aj priznanie náhrady trov konania a finančného zadosťučinenia 10 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol stranou v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 9C/169/2016 v procesnom postavení žalobcu, ktorý sa proti

žalovanej (Generali Česká pojišťovna a. s.) domáhal zaplata 2 439,04 eur s príslušenstvom z titulu poistného plnenia.

3. Okresný súd v poradí druhým napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a sťažovateľovi zároveň uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania v plnom rozsahu. V podstatnom zdôraznil nevyhnutnosť prihliadnuť na dôvodne vznesenú námietku premlčania, keďže ku škodovej udalosti, na ktorú bolo naviazané poistné plnenie, došlo 29. novembra 2015, takže všeobecná premlčacia doba na uplatnenie nároku začala plynúť 29. novembra 2016 a uplynula 29. novembra 2019. Sťažovateľ ako žalobca podal žalobu 22. júna 2016, no v čase podania žaloby nebol aktívne vecne legitimovaný, pretože právo na poistné plnenie mu nevyplývalo zo zákona ani z uzavretej poistnej zmluvy. Spornú pohľadávku na poistnom nadobudol sťažovateľ až na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 1. júna 2022, t. j. po márnom uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby na uplatnenie nároku podľa § 112 Občianskeho zákonníka.

5. Napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bolo dovolanie podané proti napadnutému rozsudku krajského súdu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) zamietnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ argumentuje, že jadrom sporu bolo posúdenie nároku na poistné plnenie zo zmluvy o havarijnom poistení, pričom vo veci konajúce súdy sa touto základnou otázkou nezaoberali.

7. Za nesprávny považuje sťažovateľ právny názor, podľa ktorého je dobu premlčania potrebné posúdiť k okamihu nadobudnutia pohľadávky, a nie k okamihu podania žaloby na súde. Premlčacia doba je podľa sťažovateľa spojená s nárokom, ktorý premlčaniu podlieha, a nie s osobou, ktorá toto právo uplatňuje.

8. Uznesením krajského súdu sp. zn. 15Co/50/2020 z 28. februára 2022 bol zrušený v poradí prvý rozsudok okresného súdu sp. zn. 9C/169/2016 z 20. novembra 2019. Po vrátení veci okresnému súdu o žalobe opätovne nerozhodoval sudca, ktorému vec bola pôvodne pridelená, a to JUDr. Pavol Tomáš, ale sudkyňa JUDr. Ing. Soňa Sura, PhD., ktorá vydala aj napadnutý rozsudok. K zmene zákonného sudcu došlo na základe opatrenia predsedu okresného súdu z 26. januára 2022 z dôvodu zaradenia sudcu JUDr. Pavla Tomáša na exekučné oddelenie. Keďže označený sudca aj naďalej pôsobí na okresnom súde, sťažovateľ zastáva názor, že je nesprávne, ak po zrušení rozhodnutia je vec pridelená inému sudcovi. Uvedené zároveň porušuje jeho právo na zákonného sudcu.

9. Sťažovateľ podal žalobu na okresnom súde už v júni 2016, pričom vo veci samej bolo prvýkrát rozhodnuté v novembri 2019. Následne krajský súd rozhodol o zrušení označeného rozhodnutia a vo veci bol vydaný v poradí druhý rozsudok okresným súdom až v novembri 2022. Vec je v merite právoplatne skončená na podklade napadnutého rozsudku krajského súdu 14. marca 2024.

10. Za efektívny nepovažuje sťažovateľ postup vo veci konajúcich súdov, ktoré od podania žaloby v júni 2016 rozhodli vec právoplatne až v marci 2024.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov vydaných vo veci uplatnenia nárokov z poisťnej zmluvy. Neústavnosť vidí sťažovateľ v neudržateľnosti právneho posúdenia premlčania svojho práva v súvislosti so svojou aktívnou vecnou legitimáciou. V konkrétnostiach brojí proti posúdeniu v jeho veci konajúcich súdov, podľa ktorého prerušenie plynutia premlčacej doby v dôsledku podania žaloby nastane len v prípade podania žaloby aktívne vecne legitimovaným žalobcom. Napáda aj zmenu zákonného sudcu a aj existenciu zbytočných prietáhov.

III.1. K namietanému porušeniu práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu a postupom krajského súdu v napadnutých konaniach:

12. Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (obdobne právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote), to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

13. S prihliadnutím na obsah ústavnej sťažnosti a skutočnosti z nej vyplývajúce ústavný súd konštatuje, že napadnuté konania vo veci žaloby podanej sťažovateľom boli právoplatne skončené vydaním meritórnych rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu tak, ako to uvádza aj sťažovateľ, 14. marca 2024, t. j. zjavne pred podaním ústavnej sťažnosti.

14. Ústavná sťažnosť (podaná 6. februára 2026) smerujúca proti napadnutým konaniam okresného súdu a krajského súdu tak bola podaná zjavne po uplynutí lehoty na jej podanie podľa § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), keďže ani ústavnú sťažnosť na prietahy v konaní nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 28/2020, I. ÚS 366/2021, I. ÚS 191/2022, I. ÚS 167/2023).

15. Nedodržanie zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty na podanie relevantnej časti ústavnej sťažnosti viedlo ústavný súd k záveru o nevyhnutnosti jej odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde z dôvodu oneskorenosti (m. m. I. ÚS 87/2025, I. ÚS 412/2025).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu napadnutými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu:

16. Účelom základného práva priznaného podľa čl. 48 ods. 1 ústavy je zabezpečiť každej fyzickej osobe alebo právnickej osobe, aby ochranu jej právam a právom chráneným záujmom poskytol sudca ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc o veci konať, a aby ochranu práv a právom chránených záujmov v rámci súdnej moci poskytol sudca zo súdu, ktorý je vecne

a miestne príslušný. Účel základného práva priznaného podľa čl. 48 ods. 1 ústavy sa splní, keď o práve fyzickej osoby alebo právnickej osoby rozhodne sudca pridelený na výkon funkcie k súdu toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť, za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu, ktorý je oprávnený konať a rozhodovať určitý druh súdnej agendy (II. ÚS 15/96, I. ÚS 527/2022, IV. ÚS 498/2022).

17. Pri predbežnom prerokovaní vymedzenej časti ústavnej sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity svojej právomoci zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy (... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd), ktorého uplatnením ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). V rámci uplatnenej odvolacej právomoci sa krajský súd ako súd príslušný sťažovateľom vznesenou námietkou atakujúcou rozhodnutie nezákonným sudcom [§ 365 ods. 1 písm. c) CSP – rozhodoval vylúčený sudca] zaoberal a o nej aj rozhodol (bod 4.3.11 napadnutého rozsudku krajského súdu), čo vylučuje uplatnenie právomoci ústavného súdu vo vzťahu k okresnému súdu z dôvodu neprípustnosti.

18. Obdobne vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu mal, čo sa týka námietky rozhodnutia vylúčeným sudcom, sťažovateľ k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok v podobe dovolania podaného z dôvodu zmätočnosťných vád [§ 420 písm. e) CSP – rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, prípadne § 420 písm. f) CSP – súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces], čo vylučuje právomoc ústavného súdu sa meritórne ústavnou sťažnosťou v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu zaoberať (obdobne IV. ÚS 468/2018, IV. ÚS 503/2021). Na uvedenom závere nemení nič ani skutočnosť, že sťažovateľ dovoláciu námietku, ktorou by atakoval nezákonnosť sudcu okresného súdu, resp. nedostatočné vysporiadanie sa s námietkou atakujúcou nezákonného sudcu krajským súdom, nepodal. Ústavná sťažnosť je totiž neprípustná aj v prípade, že sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

19. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na zákonného sudcu napadnutými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti.

III.3. K namietanému porušeniu práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie napadnutým rozsudkom krajského súdu:

20. Uplatnením princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (bod 17 tohto uznesenia) aj vo vzťahu k vecnému posúdeniu obsiahnutému v napadnutom rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje neprípustnosť vymedzenej časti ústavnej sťažnosti.

21. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu mohol sťažovateľ podať dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (posúdenie premlčania uplatneného nároku v kontexte otázky aktívnej vecnej legitímácie žalobcu) podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, čo aj využil (bod 3 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu), pričom najvyšší súd o dovolaní rozhodol po vecnom posúdení sťažovateľom položenej právnej otázky napadnutým rozsudkom, čo vedie k záveru

o potrebe relevantnú časť ústavnej sťažnosti odmietnuť z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.4. K namietanému porušeniu práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu:

22. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka arbitrárnosti rozhodnutia dovolacieho súdu pri posúdení sťažovateľom namietaného dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (k tomu pozri aj bod 11 tohto uznesenia). Za správne právne posúdenie sťažovateľ považuje také, ktoré pripúšťa prerušenie plynutia premlčacej doby aj v prípade, ak žaloba bola podaná žalobcom, ktorý nadobudol aktívnu vecnú legitimáciu až počas konania (k tomu pozri aj bod 4 tohto uznesenia).

23. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší súd, uzatvárajúc procesnú prípustnosť dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, následne pristúpil k vecnému dovolaciemu prieskumu v kontexte položenej právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a ktorá sa týkala premlčania uplatneného nároku z poistnej zmluvy.

24. Pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného dovolacieho dôvodu najvyšší súd poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd zhodne konštatovali, že v čase podania žaloby nebol sťažovateľ aktívne vecne legitimovaným subjektom, keďže právo na poistné plnenie mu nevyplývalo zo zákona ani z uzavretej poistnej zmluvy. Spornú pohľadávku nadobudol až na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, a to po márnom uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby na uplatnenie nároku. V kontexte uplatnenia nárokov a plynutia premlčacej lehoty s odkazom na § 112 Občianskeho zákonníka dovolací súd odkázal na odborné výklady k označenému ustanoveniu, z ktorých jednoznačne vyplynulo, že spočívanie premlčacej lehoty je spojené iba s uplatnením práva veriteľom, t. j. osobou, ktorej premlčujúce sa oprávnenie v čase uplatnenia svedčí. Ak pôvodne neoprávnený žalobca nadobudne v priebehu konania dotknuté právo, premlčacia lehota spočíva *ex nunc* od okamihu nadobudnutia tohto práva, nie spätne k začiatku konania.

25. Aj napriek konštatovaniu o nezáväznosti judikatúry vrcholných ustanovizní iných štátov najvyšší súd pri zdôraznení totožnosti posudzovanej právnej úpravy § 112 Občianskeho zákonníka odkázal aj na závery obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo/187/2013 z 11. septembra 2014, ktoré najvyšším súdom vo veci sťažovateľa aplikované závery (bod 24 tohto uznesenia) potvrdzovali.

26. Najvyšší súd tak dospel k záveru, že odvolací súd správne právne posúdil dôvodnosť vznesenej námietky premlčania žalovanou, keď konštatoval, že prerušenie plynutia premlčacej doby v dôsledku podania žaloby na súde podľa § 112 Občianskeho zákonníka nastane len v takom prípade, ak žalobu podá aktívne vecne legitimovaný žalobca. Ak pôvodne neoprávnený veriteľ nadobudne dotknuté právo v priebehu konania, premlčacia lehota spočíva od okamihu tohto nadobudnutia (*ex nunc*), a nie spätne k začiatku konania.

27. Z už zmieňovaných častí napadnutého rozsudku najvyššieho súdu (body 23 až 26 tohto uznesenia) vyplýva, že tieto tvoria dostatočný a výstižný podklad pre formulovanie ústavnej udržateľnosti právneho posúdenia otázky spočívanie plynutia premlčacej doby v kontexte aktívnej

vecnej legitímácie nadobudnutej počas konania. Odôvodnenie najvyššieho súdu akcentujúce spojenie premlčacej doby s osobou, ktorá toto právo na súde uplatňuje, je súladné so zákonným znením vo veci aplikovaného § 112 Občianskeho zákonníka, ktorý jednoznačne stanovuje uplatnenie práva na súde veriteľom, a nie kýmkoľvek, a preto aj ústavne udržateľné, t. j. také, ktoré nedovoľuje prijať záver o tom, že rozhodnutím dovolacieho súdu došlo k porušeniu práv sťažovateľa na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie.

28. Berúc do úvahy už uvedené predbežné závery ku kľúčovej otázke nesprávneho právneho posúdenia otázky spočívania premlčacej doby, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd svoje rozhodnutie vo veci zamietnutia dovolania sťažovateľa podľa § 448 CSP zdôvodnil v dostatočnej, vo výstižnej a v presvedčivej podobe. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preto dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústav neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto časť ústavnej sťažnosti smerujúcu proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uvedených v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu